

Caritas

Informativni list Caritasa Crne Gore / Godina VI / Broj 23 / Septembar 2020 / Besplatan primjerak

**BORBA PROTIV VIRUSA
COVID19
PREVENTIVNOM NJEGOM
I EDUKACIJOM**

Caritas

Informativni list Caritasa Crne Gore

Nadbiskupa Dobrečića 3a,
85000 Bar, Crna Gora
Tel/fax: 030 304 168
E-mail: carbar@t-com.me
<https://caritascg.me>

Trg. Sv. Tripuna 336
85330 Kotor, Crna Gora
E-mail: carbikot@t-com.me

Facebook stranice:

Caritas Crne Gore
Caritas Barske nadbiskupije
Open mind - otvori se i promijeni sliku
Prevencija zlostavljanja starih
Socijalna preduzetništva Caritasa
Barske nadbiskupije

Web stranice:

www.caritascg.me
www.mentalnozdravlje.me
www.pravastarih.me
www.caritas-bar.me

Dragi naši čitaoci,

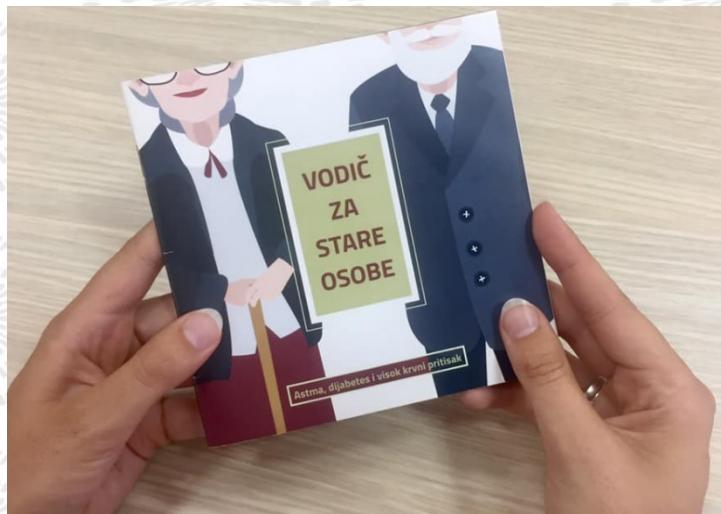
U 23 -em izdanju informativnog lista Caritasa Caritasa Crne Gore možete pročitati šta je obilježilo period od jula do kraja septembra 2020. godine. Ova tri mjeseca bila su ispunjena različitim aktivnostima i dešavanjima, nastavili su se izazovi koji je doneo virus a za njim vandredna situacija tokom pandemije koja je uticala sve ljudе a najviše na naše stare.

Nastavite da pratite naš rad i da nam pišite na email adresu carbar@t-com.me ili na fb stranicu Caritasa Crne Gore a mi ćemo se potruditi da usvojimo sve vaše sugestije.

Caritasov tim

Sadržaj

Vebinar evropskih Caritasa	3
Borba protiv virusa COVID19 preventivnom njegom i edukacijom	4
My lawyer – Podijela paketa pomoći na sjeveru Crne Gore	6
Njega starih lica	9
Dnevni boravak za starije osobe u opštini Bar	9
Novi projekat Praksis	10

Vodič za stare osobe

U okviru Pomoći u kući za starije osobe, koju organizuje Caritas Crne Gore, razvijena je brošura «VODIČ ZA STARE OSOBE». Brošura je štampana uz finansijsku podršku Ministarstva rada i socijalnog staranja. Njen sadržaj obuhvata teme, kao što su: karakteristike trećeg životnog doba, pripreme za starost, astma, dijabetes, hiperglikemija, povišeni krvni pritisak i izbor namirnica. Cilj brošure "Vodič za stare osobe" je podizanje zdravstvene kulture, tako da stariji ljudi mogu sami sebi pomoći oko očuvanja psihičkog i fizičkog zdravlja.

caritas europa

We would like to invite you to join us in this exchange on promising practices to build on the potential of local economies to support poor people to move beyond survival to a situation in which they can thrive. The webinar will also aim at identifying opportunities on how the EU external action can better foster the resilience of local communities and economies.

17 September 2020, 14:00-15:30 (CEST)

Human-Centred Economy in International Development Webinar Series

Webinar #2:
Transferring European experiences in devising human-centred economies overseas

More details and registration [here](#)

This event is part of the MIND project, which has received the financial assistance of the European Union Development Education and Awareness Raising (DEAR) Programme.

Shannon Pföhlman
Caritas Europa

Antonio Fantasia
Caritas Europa

Daniele Bombardi
Caritas Italiana

Marko Đelović
Caritas Montenegro

Tsvetomir Doumanov
Caritas Sofia

Florian Pomper
Caritas Austria

Facilitator

Vebinar evropskih Caritasa

Online seminar o prenošenju evropskih iskustava u osmišljavanju ekonomija usredstvenih na ljudi u inostranstvu, održan je 17. Septembra. Ovaj vebinar je ponudio platformu za razmjenu obećavajućih praksi za nadogradnju potencijala lokalnih ekonomija i za podršku siromašnim ljudima. Pored pružanja vidljivosti postojećim dobrim praksama, vebinar je takođe imao za cilj da identificuje mogućnosti kako spoljno delovanje EU može bolje da podstakne otpornost lokalnih zajednica i ekonomija.

Jedna od tema je bila projekat Caritasa iz Bangladeša „CORR-Juta Vorks“, koji je predstavljen kao konkretan primjer uspješnog poslovanja koje uključuje i doprinosi opštem dobru. CORR, skraćenica od Hrišćanske organizacije za pomoći i rehabilitaciju, osnovala je Jute Vorks, žensko neprofitno marketinško poverenje za rukotvorine i izvoznika kvalitetnih rukotvorina. Sa sjedištem u Daki, Jute Vorks je jedan od najvećih izvoznika rukotvorina u Bangladešu i broji više od 4.000 zanatlija sa ruralnih područja u 154 radionice, sa ciljem da osnaži žene na selu kroz zanatsku proizvodnju, stočarstvo i male projekte stvaranja novih radnih mjesteta, pružajući obuku za posao i liderske vještine ženama. Izuzetan aspekt je taj što članovi dijele vlasništvo, učestvuju u donošenju odluka i dobijaju koristi od viška proizvodnje.

Na online predavanju su učestvovali predstavnici evropskih Caritasa i to: Caritas Europa, Caritas Italiana, Caritas Sofia, Caritas Austrija, kao i direktor Caritasa Crne Gore Marko Đelović. Vebinar je bio otvoren za sve predstavnike globalne Caritasove konfederacije, organizacija civilnog društva i institucija EU.

Development of the ecosystem

- Cooperation with institutions
  - Ministry of work and social welfare
  - Agency for unemployed persons

Borba protiv virusa COVID19 preventivnom njegom i edukacijom

Caritas Crne Gore počeo je novi projekat pod nazivom „Borba protiv virusa Covid19 preventivnom njegom i edukacijom“, kroz koji se planiraju realizovati brojne aktivnosti koje bi doprinijele sprečavanju daljeg širenja virusa među ugroženom populacijom. Kao pomoć starijim osobama pripremljene su dvije vrste letaka: jedan za one koji pomazu ili namjeravaju da pomognu starijima (koje zaštitne mjere treba preuzeti), a drugi za starije (koje zaštitne mjere da preuzmu u situaciji kada neko njih pomaže). Stoga je u okviru Caritasovog projekta « Kućna njega i pomoć», na sjeveru Crne Gore izvršena podijela brošura o ponašanju za vrijeme korona virusa, ne samo onih koji primaju pomoć, već i onih koji istu pružaju. Brošure su podijeljene korisnicima, kako bi znali kako da se ponašaju u slučaju kada primaju pomoć i gerontodomaćicama radi edukacije o ponašanju tokom pružanja pomoći. Štampane su u okviru Caritasovog projekta «Borba protiv virusa Covid 19 preventivnom njegom i edukacijom», uz pomoć donacije 8 per mille Chiesa Cattolica.

S obzirom da je korona virus i dalje aktivan i broj zaraženih raste iz dana u dan ne smijemo zaboraviti da vodimo računa kako o nemoćnima, tako i o planeti. Porcjenjuje se da je zaštitnim maskama potrebno mnogo godina da se razgrade, zato budimo odgovorni pa iskorištene zaštitne maske, rukavice i alkoholne maramice odložimo u posebnu kesu za sanitarni otpad , koju je potrebno vezati kako se otpad ne bi rasipao. Pored toga što

na njima mogu da se zadrže virusi i što se na taj način zaraza širi dalje, ovi predmeti predstavljaju i veliki ekološki problem, koji bi na ovaj način djelimično bio riješen.

U saradnji sa lokalnim Domom zdravlja, na sjeveru Crne Gore, gdje živi veliki procenat siromašnog stanovništva Caritas će organizovati kampanju podizanja svijesti o COVID-u 19. Glavni cilj kampanje će biti skretanje pažnje javnosti na prevenciju protiv COVID-a 19. U skalu sa ciljem projekta u Beranama su na info štandu, organizovane aktivnosti dijeljenja informativno edukativnog materijala, rukavica, maski i alkohola. Letci i plakati su se distribuirali ugroženim korisnicima do kraja septembra, a ujedno su podsjećali ljudi na prethodno primljene informacije.

Takođe, u opštini Plav su podijeljeni paketi hrane porodicama koje žive u stanju socijalne potrebe, a u daljem periodu paketi hrane, kao i higijenski paketi su se dijelili siromašnom stanovništvu u opština: Gusinje, Berane i Andrijevica.

Planirano je da projektnim aktivnostima bude obuhvaćeno 10 000 osoba, dok će se promotivni materijal direktno distribuirati ugroženim korisnicima, kao i prikazati na javnim mestima, bolnicama, domovima zdravlja, romskim naseljima... Projekat je odobren od strane Biskupske konferencije Italije, uz pomoć donacija 8 per mille Chiesa Cattolica.

Podijela paketa pomoći na sjeveru Crne Gore

U okviru projekta "Moj advokat", na sjeveru Crne Gore su podijeljeni paketai pomoći povratničkim porodicama. Pakete je obezbijedio Caritas Crne Gore, a podijela istih se vršila uz pomoć Pravnog centra iz Podgorice, kao i uz pomoć predstavnika opštinskih operativnih timova za pružanje pomoći u ostvarivanju prava crnogorskih državljana prilikom povratka u Crnu Goru i predstavnika Direkcije za reintegraciju povratnika po sporazumima o readmisiji.

Posjećivali su se povratnici u Podgorici, Beranama, Petnjici, Rožajama i Plavu. Ove posjete su ujedno bile prilika da se čuju problemi na koje povratnici nailaze u procesu reintegracije, a ujedno i da im se pruži pravno savjetovanje i pomoć.

Projekat " Moj advokat" nudi besplatnu i profesionalnu pravnu pomoć u pristupu pravima za migrante. Podržan je od strane Evropske unije, a kofinansira ga Ministarstvo javne uprave.

Projekat "Njega starih lica"

Caritas Barske nadbiskupije je u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore nastavio sa projektom " Njega starih lica". Sveobuhvatni cilj projekta je da se poboljša kvalitet života usamljenih starih osoba i unaprijeđenje vaninstitucionalnih socijalnih usluga za starije osobe, prilagođene potrebama korisnika uz korišćenje lokalnih resursa. Ciljna grupa ovog projekta su stare osobe lošeg zdravstvenog i materijalnog stanja u prigradskom i seoskom području. Oblasti iz kojih će se korisnicima pružati pomoć su sledeće:

- sitna medicinska njega (mjerjenje pritiska, mjerjenje nivoa šećera u krvi, ...),
- opšta njega (kupanje korisnika, održavanje lične higijene),
- pomoć u kući (održavanje higijene stanovanja, peglanje, priprema jednostavnih obroka),
- administrativni poslovi, nabavka namirnica i lijekova i psihosocijalna pomoć.

Korisnicima projekta se pomoć pruža u njihovoj kući, a usluge pružaju gerontodomaćice. U okviru projekta je, kroz javne radove, zapošljeno 16 osoba sa evidencije Zavoda za zapošljavanje. Zavisno od individualnih potreba korisnika (zdravstveni i socijalni kriterijumi) određuje se potreban broj nedjeljnih posjeta od strane gerontodomaćice.

Dnevni boravak za starije osobe u opštini Bar

Projekat " Dnevni boravak za starija lica u opštini Bar" je projekt Caritasa Barske nadbiskupije kojim se razvija nova usluga na raspolaganju raspolaganju starijim osobama u opštini Bar sa ciljem unapređenja kvaliteta njihovog života. Za barski dnevni centar za stare osobe nabavljen je nabavljen moderno specijalizovano vozilo, na objektu će biti izgrađena pristupna rampa, nabavljen novi namještaj i opremljena kuhinja.. Trideset korisnika ovog centra svakodnevno dobijaju uslugu toplog obroka. Projekat takođe finansira zapošljavanje profesionalnog socijalnog radnika, kuvara, menadžera i medicinske sestre.

Usluga Dnevni boravak će se licencirati kod Ministarstva rada i socijalnog staranja i na taj način će postati dio sistemske brige o starijim osobama u domenu socijalne zaštite. Opšti cilj projekta je unaprijeđenje sistema socijalne zaštite za starije osobe u opštini Bar, dok su posebni ciljevi da se osnuje i razvije Dnevni centar, kao socijalna služba za starije osobe u zajednici , kao i da se ispune potrebni uslovi za licenciranje usluge Dnevnog centra za starije osobe na području opštine Bar.

Usluge koje sun a raspolaganju korisnicima projekta su: druženje u prijatnom ambijentu, topli obrok, briga profesionalnog osoblja, kao i transport za korisnike iz udaljenih dijelova opštine.

Projekat je podržan kroz poziv za dodjelu bespovratnih sredstava "Podrška pružanju usluga socijalne i dječije zaštite" za koji je glavna koordinirajuća i korisnička institucija Ministarstvo rada i socijalnog staranja, dok je Ugovorno tijelo Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći u Ministarstvu finansija.

Pomoć u kući za starije osobe u opštinama Petnjica, Gusinje i Danilovgrad

“Pomoć u kući za starije osobe u opštinama Petnjica, Gusinje i Danilovgrad” je projekat Caritasa Crne Gore, koji za cilj ima unaprijeđenje sistema socijalne zaštite i zaštite starih ljudi u Crnoj Gori. Služba kućne njegе zasnovana u zajednici dizajnirana je tako da odgovori na osnovne socijalne i medicinske potrebe. Projektom se nastoji doprinijeti uspostavljanju nacionalnog sistema kućne njegе.

Aktivnosti, koje su u okviru projekta na raspolaganju korisnicima su: prehrambena pomoć, pomoć pri kretanju, pomoć u održavanju lične higijene i higijene prostorije, pomoć u domaćinstvu, kao i pomoć u održavanju zdravlja.

Prema identifikovanim potrebama korisnike posjećuju medicinske sestre, pomoćnici u domaćinstvu i volonteri koji imaju nedeljni plan posjeta sa definisanjem u kojem danu i vremenu treba da budu korisniku na raspolaganju. Najmanje jednom u šest mjeseci vrši se pregled korisnika s provjerom podobnosti i efikasnosti usluge, a najmanje jednom godišnje vrši se procjena kvaliteta pruženih usluga uz pomoć stručnog projektnog tima.

Projekat “Pomoć u kući za starije osobe u opštinama Petnjica, Gusinje i Danilovgrad” podržan je kroz poziv za dodjelu bespovratnih sredstava “Podrška pružanja usluga socijalne i dječije zaštite”, koji je dio Programa EU i CG za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu i koji se kofinansira od strane Evropske unije i Vlade Crne Gore.

Postavljanje "zelenih ostrva" na sjeveru Crne Gore

Projekat „Zelena ostrva“ je projekat prekogranične saradnje koji finansira Evropska Unija, a kao vodeći aplikant sprovodi Opština Berane u saradnji sa partnerima: Caritasom Crne Gore, VIS-om i Opštinom Malesi e Madhe.

Cilj projekta je poboljšanje stanja životne sredine kroz unapređenje sistema upravljanja otpadom u Beranama.

Prikupljanje i upravljanje komunalnim otpadom je vrlo specifična aktivnost, koja zavisi od mnogih faktora različitih aktera (nadležnih institucija, građana) i usvajanja i primjene strategija i zakona. Projekat „Zelena ostrva“ predviđa postavljanje zelenih ostrva na osam lokacija u Beranama kao jednu od aktivnosti. Na neki način, Zelena ostrva su novina ne samo za Berane, već i za Crnu Goru. Zelena ostrva sastoje se od zatvorene konstrukcije koja sadrži četiri vrste kontejnera i kantu za vrući otpad.

Pored zelenih ostrva i sistema dvije kante u domaćinstvima, tokom septembra se u okviru ovog projekta realizovala i aktivnost postavljanja 42 kontejnera u Beranama u dvije boje u koje će građani odlagati dvije vrste otpada (mokra i suva frakcija). Projekat je započeo u aprilu 2018. godine, a završetak projekta planiran je i ugovoren za kraj oktobra ove godine.

Vešeraj "Mondo Bianco"

Vešeraj "Mondo Bianco" je socijalno preduzeće Caritasa Barske nadbiskupije, koje je pokrenuto u okviru Caritasovog ELBA projekta za razvoj socijalnog preduzetništva u jugoistočnoj Evropi 2016. godine.

U svojoj osnovi ima jasnu socijalnu misiju i korišćenjem usluga vešeraja ujedno i građani daju svoj doprinos ostvarenju te misije. Prvi socijalni aspekt se ogleda u tome što stara lica sa teritorije opštine Bar, koja se nalaze u teškom socijalnom stanju, mogu koristiti sve usluge vešeraja potpuno besplatno, dok se drugi socijalni aspekt ogleda se u radnoj inkluziji osoba sa invaliditetom. Naime "Mondo Bianco" upošljavajući osobe sa invaliditetom nastoji da podstakne njihovu ne samo radnu, već i socijalnu integraciju. Tokom perioda od četiri mjeseca, kroz javne radove koji su finansirani od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, dvije osobe sa invaliditetom su bile angažovane za rad u vešeraju. Tokom tog perioda angažovane osobe su imale priliku da se obuče za rad u vešeraju, korz servise koje pruža "Mondo Bianco" kao što su: pranje, sušenje, peglanje, preuzimanje i dostavljanje veša.

Ono po čemu se vešeraj "Mondo Bianco" izdvaja je to što se ostvareni profit ne koristi za uvećanje lične svojine pojedinaca, već se reinvestira u socijalne projekte u zajednici.

Jedan od uspjeha vešeraja „Mondo Bianco“ je to što je dobitnik sertifikata poslovne izvrsnosti za 2018. godinu od strane kompanije Solvent Rating koji je pokazatelj finansijske stabilnosti i kvaliteta rada kompanija na određenom tržištu. Referenca ovog tipa pravnim subjektima osigurava ugled i prednost u odabiru u odnosu na ostala preduzeća iz segmenta njihovog posovanja. Nosici sertifikata poslovne izvrsnosti se nalaze u naružem miljeu od 2% najuspješnijih firmi u Crnoj Gori.

Projekat “PRAKSIS”

Novi projekat Praksis, koji je počeo 1. septembra, nastao je kroz akcioni program prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo 2014 - 2020 i trajaće dvije godine. Glavni nosilac projekta je Caritas Kosovo, a sprovodi se sa tri partnera: Caritas Crne Gore, “Qakp Gjon Nikolle Kazazi” i Opština Berane.

Naziv projekta je definisan kao proces upotrebe teorije ili nečega što je naučeno na praktičan način. Ovaj fokus na praktičnoj dimenziji cjelokupnog učenja zaista je jedan od glavnih nedostatakanaglašavan u mnogim studijama i izvještajima o nezaposlenosti mlađih u Jugoistočnoj Evropi. Zbog toga Akcija predlaže ne samo pružanje informacija mlađima kako bi donosili bolje odluke o njihovoj profesionalnoj orientaciji već i sticanje praktičnog pogleda na tržište rada. Posjete centrima za zapošljavanje i direktne razmjene sa poslodavcima, kvalitetna praksa, volonterska iskustva, sajmovi poslova sa štandovima razviće njihov praktični pogled na tržište rada.

Opšti cilj projekta je stvaranje povoljnih uslova za mlade kako bi imali bolji pristup tržištu rada na prekograničnim područjima Kosova i Crne Gore, dok je specifičan cilj povećanje zapošljivosti mlađih na Kosovu i u Crnoj Gori poboljšanjem karijernog savjetovanja, nuđenje sticanja bazičnih vještina, stažiranja i mogućnosti volontiranja.

Projekat će se sprovesti na Kosovu u 2 opštine: Đakovica, Kлина, a u Crnoj Gori u 3 opštine: Berane, Petnjica i Gusinje.

KICK OFF CONFERENCE 30.09.2020. 10:00 - 13:00

SOCIETIES 2 kick off konferencija

U srijedu, 30. septembra, putem ZOOM platforme održana je uvodna konferencija u okviru projekta SOCIETIES 2 (Podrška organizacijama civilnog društva jačanjem njihovih vještina, socijalnoj inkluziji osoba s invaliditetom i primjeni standarda EU u Jugoistočnoj Europi – 2. faza). Konferenciji je prisustvovalo 75 učesnika, predstavnika Evropske komisije, Caritasa Europa, partnerskih organizacija i organizacija osoba s invaliditetom i osoba s mentalnim smetnjama.

Nakon uspješno realizovane prve faze projekta SOCIETIES (2016. -2019.) Caritasi iz regije u saradnji sa partnerima započeli su s implementacijom druge faze projekta od aprila 2020. godine. Početna konferencija se trebala održati u Beogradu, ali je uslijed epidemiološke situacije odlučeno da se održi online.

U uvodnom dijelu konferencije, učesnike je pozdravio predstavnik Evropske komisije gospodin Daniel Hurtado Dominguez, koji je istakao značaj organizacija civilnog društva za poboljšanje kvaliteta života osoba s invaliditetom i drugih ranjivih kategorija stanovništva i izrazio spremnost Evropske unije da i u budućnosti pruža podršku sličnim inicijativama.

Koordinatorica projekta, gospođa Jelena Ankić iz Caritasa Srbije prezentovala je rezultate projekta ostvarene u prvoj fazi realizacije, kao i planove za dalji tok projekta. Predstavljeni su i rezultati istraživanja "Uticaj COVID-19 na organizacije civilnog društva u regiji, sprovedenog tokom prvih mjeseci realizacije druge faze projekta SOCIETIES". Ove rezultate je predstavio istraživač na projektu, gospodin Ettore Fusaro.

Nakon toga, direktor Caritasa Crne Gore Marko Đelović predstavio je Program malih grantova koji uključuje raspisivanje poziva za podnošenje projekata u svim zemljama u kojima se projekat realizuje.

U drugom dijelu konferencije, rad se odvijao u radnim grupama na nacionalnom nivou, gdje je diskutovano o problemima sa kojima se suočavaju organizacije osoba sa invaliditetom.

Caritas nastavlja sa zalaganjem za postizanje potpune socijalne inkluzije osoba s invaliditetom, kao i za poštovanje ljudskog dostojanstva svih marginaliziranih i ranjivih kategorija društva.

Psihološke radionice u Caritasu

Caritas Barske nadbiskupije, već nekoliko mjeseci unazad, jednom nedjeljno održava psihološke radionice za osobe sa mentalnim poteškoćama. U pitanju su psihoterapijske i grupne seanse kroz interaktivni pristup u cilju jačanja i poboljšanja mentalnog zdravlja naših korisnika. Čuvajmo mentalno zdravlje, jer se ono tiče svih nas.

Projekat “ Dnevni boravak za starija lica u opštini Bar” je projekat Caritasa Barske nadbiskupije kojim se razvija nova usluga na raspolaganju raspolažanju starijim osobama u opštini Bar sa ciljem unapređenja kvaliteta njihovog života. Za barski dnevni centar za stare osobe nabavljeno je nabavljeno moderno specijalizovano vozilo, na objektu će biti izgrađena pristupna rampa, nabavljen novi namještaj i opremljena kuhinja. . Trideset korisnika ovog centra svakodnevno dobijaju uslugu toplog obroka. Projekat takođe finansira zapošljavanje profesionalnog socijalnog radnika, kuvara, menadžera i medicinske sestre.

period od jula do kraja septembra 2020. godine